

Broj: UP1 03-1-37-5-61-7/18NK

Datum: 18.02.2019. godine

Na osnovu člana 40. stav (1) tačka a) Zakona o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“, broj: 49/06, 76/11 i 89/11) i člana 61. Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH“, broj: 32/02, 102/09 i 72/17), rješavajući po službenoj dužnosti u predmetu obrade ličnih podataka stanara prikupljanjem potpisa i broja lične karte od strane KJKP Toplane d.o.o. Sarajevo, u svrhu isključenja sa sistema grijanja, Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini donosi sljedeće:

RJEŠENJE

- I. Zabranjuje se KJKP Toplane d.o.o. Sarajevo, da u svrhu isključenja korisnika sa sistema centralnog grijanja, zahtijeva prikupljanje saglasnosti koja sadrži: ime i prezime, broj lične karte i potpis drugih stanara.
- II. Nalaže se KJKP Toplane d.o.o. Sarajevo da uništi saglasnosti stanara koje su do sada prikupljene u svrhu isključenja korisnika sa sistema grijanja.
- III. KJKP Toplane d.o.o. Sarajevo, dužno je upravnu mjeru iz tačke II. dispozitiva izvršiti bez odlaganja, te u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja, dostaviti pismenu obavijest i dokaz Agenciji za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini.

Obrazloženje

Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Agencija), zaprimila je prijavu protiv KJKP Toplane d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Toplana) zbog zahtijevanja, od stanara koji se žele isključiti iz sistema centralnog grijanja, da prikupe saglasnost ostalih stanara uz navođenje broja lične karte i potpisa istih.

U prijavi se navodi da se u Pravilniku o isporuci toplotne energije nigdje ne precizira šta se podrazumijeva pod saglasnošću ostalih stanara, koji je to broj stanara koji mora dati saglasnost, te na koji način se ista prikuplja i šta sadrži.

Dalje se navodi da u predmetnom Pravilniku nigdje nije propisano da je, pored potpisa, potrebno upisati i broj lične karte.

Smatrajući da Toplana, na ovaj način, krši odredbe Zakona o zaštiti ličnih podataka, podnosilac je podnio prijavu Agenciji.

Agencija je aktom broj: UP1 03-1-37-5-61-2/18NK od 02.04.2018. godine, zahtjevala od Toplane pismeno izjašnjenje na navode iz prijave, uz navođenje činjenica i dostavljanje eventualnih dokaza za koje smatra da mogu biti odlučujuće u postupku, te da dostavi informaciju po kom pravnom osnovu se zahtijeva od stanara koji se žele isključiti sa sistema centralnog grijanja da prikupljaju potpise „ostalih“ stanara i broj lične karte istih.

Aktom broj: 03-02-01-1381-502.01/18 od 06.04.2018.godine, Toplana je dostavila kratak odgovor u kojem se navodi da je proizvodnja i isporuka toplotne energije koju obavlja Toplana, regulisana odredbama Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj:22/16)(u daljem

tekstu:Uredba) „koju je donijela Vlada Kantona Sarajevo, a koja za naše preduzeće predstavlja LEX SPECIALIS.“ Dalje se navodi da je Uredba donesena na osnovu člana 4. stav (20) Zakona o komunalnim djelatnostima („ Službene novine Kantona Sarajevo“, broj:14/16), kojim je propisano da će se „obavljanje pojedinih komunalnih usluga regulisati podzakonskim aktima...“ Takođe, Toplana navodi da je privremeno izdvajanje korisnika iz toplifikacionog sistema propisano u članu 22. stav (1) Uredbe i „u istom je navedeno da se korisnik usluge ne može izdvojiti iz centralnog toplifikacionog sistema centralnog grijanja bez saglasnosti ostalih korisnika u objektu davanja usluge.“

Shodno navedenom, svi korisnici usluge koju pruža Toplana, a koji se žele privremeno isključiti sa sistema centralnog grijanja, su u obavezi pribaviti saglasnost ostalih stanara i to na obrascu koji je sačinila, odnosno, propisala Toplana.

„Kako bi se spriječile eventualne zloupotrebe od strane korisnika (na način da se sami potpišu umjesto pojedinih stanara) ali i mogućnost da korisnici u kasnijem periodu osporavaju datu saglasnost, predviđeno je da prilikom potpisivanja saglasnosti, korisnika lično upiše i broj lične karte, te na taj način potvrdi svoj identitet i izjavljenu saglasnost.“

Na kraju odgovora, Toplana se poziva na činjenicu da su kod Agencije registrovani u Glavnom registru i da obradu podataka vrše na osnovu Zakona o zaštiti ličnih podataka a naročito poštujući odredbe članova 4. i 6. istog Zakona.

U prilogu odgovora dostavljen je obrazac saglasnosti.

U provedenom postupku Agencija je utvrdila sljedeće:

- Toplana, na propisanom obrascu „SAGLASNOST“, prikuplja lične podatke stanara u svrhu isključenja iz sistema centralnog grijanja;
- Propisani obrazac saglasnosti sadrži sljedeće podatke korisnika: ime i prezime, broj lične karte i potpis korisnika, te ime, prezime i potpis podnosioca zahtjeva i potpis ovlaštenog predstavnika etažnih vlasnika (PEV).

Zakon o zaštiti ličnih podataka (u daljem tekstu: Zakon) je *lex generalis* propis koji reguliše zaštitu ličnih podataka koje obrađuju svi javni organi, fizička i pravna lica, osim ako drugi zakon ne nalaže drugačije.

U članu 3. Zakona je propisano.

- „ **lični podaci** znače bilo koju informaciju koja se odnosi na fizičko lice koje je identifikirano ili se može utvrditi identitet lica;
- **obrada ličnih podataka** podrazumijeva bilo koju radnju ili skup radnji koje se vrše nad podacima, bilo da je automatska ili ne, a posebno prikupljanje, unošenje, organiziranje, pohranjivanje, prerađivanje ili izmjenu, uzimanje, konsultiranje, korištenje, otkrivanje prijenosom, širenje ili na drugi način omogućavanje pristupa podacima, svrstavanje ili kombiniranje, blokiranje, brisanje ili uništavanje;
- **kontrolor** je svaki javni organ, fizičko ili pravno lice, agencija ili drugi organ koji samostalno ili zajedno sa drugim vodi, obrađuje i utvrđuje svrhu i način obrade ličnih podataka na osnovu zakona ili propisa.

U skladu sa navedenim odredbama, Toplana je kontrolor koji obrađuje lične podatke korisnika centralnog grijanja, među kojima su i korisnici koji se žele isključiti sa toplifikacionog sistema i od kojih Toplana, zahtijeva da od ostalih stanara centralnog grijanja, prikupljaju saglasnost koja sadrži ime i prezime stanara, broj lične karte i potpis istih.

Član 4. Zakona propisuje principe obrade ličnih podataka kojih su obavezni da se pridržavaju svi kontrolori, a koji između ostalog u stavu (1) tačka a), obavezuje kontrolora da lične podatke obrađuje na *pravičan i zakonit način*. Princip pravičnosti i zakonitosti znači obradu ličnih podataka propisanu zakonom koji reguliše određenu oblast, te ukoliko je neophodna radi ispunjenja određene svrhe.

Shodno principu pravičnosti i zakonitosti, relevantni propisi su:

- Zakon o komunalnim djelatnostima („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 14/16, 43/16, 10/17, 19/17 i 20/18) i
- Zakon o ličnoj karti državljana Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj: 32/01, 16/02, 32/07, 53/07, 56/08 i 18/12)

Zakonom o komunalnim djelatnostima je u članu 16. stav (3) propisano: „ *Korisnik ne može otkazati korištenje komunalne usluge ako to tehničke mogućnosti ne dozvoljavaju, odnosno ako bi se time ugrozio kvalitet korištenja i standard drugih korisnika, te ako bi se time negativno uticalo na okoliš.* “

Shodno citiranoj odredbi Zakona o komunalnim djelatnostima, ukoliko se korisnik želi isključiti sa centralnog grijanja, uslovi koji moraju biti zadovoljeni jesu: da za isključenje postoje tehničke mogućnosti, da isključenjem ne ugrozi kvalitet i standard drugih korisnika i da to ne utiče negativno na okolinu. Dakle, uslovi koji moraju biti zadovoljeni, ni u jednom segmentu ne zavise od korisnika grijanja koji se želi isključiti sa sistema centralnog grijanja i postojanja saglasnosti ostalih stanara, nego isključivo od tehničkih mogućnosti o kojima se stara Toplana kao isporučilac toplotne energije.

Praktično, prikupljanje saglasnosti, podrazumjeva da korisnik usluga neposredno kontaktira svakog stanara pojedinačno, da utvrdi identitet stanara provjerom podataka u ličnoj karti, te da se u obrazac saglasnosti upiše ime i prezime, broj lične karte i potpis svakog stanara. Utvrđeno postupanje nije propisano relevantnim zakonom, te isto ima za posljedicu kršenje prava na privatnost svih stanara koji se na taj način uznemiravaju.

Nadalje, Zakonom o ličnoj karti državljana BiH u članu 2. stav (1), propisano je da je lična karta javna isprava kojom se dokazuje identitet, činjenica mjesta i datuma rođenja, prebivališta, odnosno boravišta za raseljeno lice i državljanstva BiH, dok je u smislu člana 3. stav (4) istog zakona, propisano da državljanin može imati samo jednu ličnu kartu i da nije dužan istu pokazati ako to nije predviđeno zakonom.

Navedena obrada nije propisana relevantnim zakonom-Zakonom o komunalnim djelatnostima, niti je ista nužna za svrhu koja se takvom obradom želi postići.

Dakle, u ovom slučaju lična karta služi da bi se utvrdio identitet stanara čija se saglasnost traži i da bi se broj iste upisao u obrazac saglasnosti.

Kako je naprijed istaknuto, niti Toplana niti korisnici usluga koji se žele isključiti sa sistema centralnog grijanja, nemaju pravnog osnova za takvu obradu, a nametanje ovakve obaveze korisnicima, predstavlja pretjerano uplitanje u njihovo pravo na privatnost.

Kao pravni osnov za obradu podataka bliže opisanu u prethodnom pasusu, Toplana je istakla član 22. stav (1) Uredbe u kojem je propisano: „*Korisnik usluge se ne može izdvojiti iz centralnog toplifikacionog sistema bez saglasnosti ostalih korisnika u objektu i davaoca usluge.* “

S tim u vezi, u odgovoru je navedeno „*poštujući navedenu odredbu, svi korisnici usluge, koji žele privremeno izdvajanje stana sa sistema centralnog grijanja, su u obavezi pribaviti saglasnost ostalih stanara za isključenje (na obrascu iz priloga).* “

Međutim, Uredba, kao podzakonski akt, je irelevantna i ne može biti valjan pravni osnov za navedenu obradu ličnih podataka korisnika usluga centralnog grijanja, u dijelu u kojem je u suprotnosti sa zakonskim propisima.

Obrazloženje Toplana, da se saglasnost korisnika centralnog grijanja koja sadrži ime i prezime, broj lične karte i potpis tih korisnika, prikuplja „*kako bi se spriječile eventualne zloupotrebe od strane korisnika*“, npr. da se sami potpišu umjesto nekog stanara koji nije želio dati saglasnost, kao i mogućnosti da u kasnijem periodu pojedini stanari osporavaju datu saglasnost, nije prihvatljivo, s obzirom da saglasnost, kao osnov obrade, nije propisana zakonom.

Nesporno je da je naprijed opisana obrada ličnih podataka, rezultat proizvoljnosti, ustanovljavanjem više prava i obaveza podzakonskim aktom, zbog čega je Toplana, prikupljanjem saglasnosti, u svrhu isključenja korisnika sa sistema centralnog grijanja, obrađivala podatke stanara bez valjanog pravnog osnova.

Činjenica na koju Toplana ukazuje u svom odgovoru, da je registrovana u Glavnom registru koji se vodi kod Agencije, nije od uticaja za rješavanje predmetnog upravnog postupka.

Imajući u vidu izloženo, utvrđeno je da Toplana, protivno članu 16. stav (3) Zakona o komunalnim djelatnostima, zahtijevala prikupljanje saglasnosti u svrhu isključenja sa sistema centralnog grijanja, čime je došlo je do povrede principa iz člana 4. stav (1) tačka a) Zakona, koji obavezuje kontrolore da lične podatke obrađuju na pravičan i zakonit način.

Shodno navedenom, a na osnovu člana 40. stav (1) tačka a) Zakona, riješeno je kao u dispozitivu rješenja.

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 60 dana od dana dostave rješenja.

Dostavljeno:

- KJKP „Toplane Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo
ul. Semira Frašte br.22
71000 Sarajevo
- a/a

